

ישמח חתני בקהל אמוני
ישא ברכה מאת ה'

שדי ימלא תאות ליבו
מגן וצינה יהיה סביבו
ויאר אותו ויישר נתיבו
לגמור ולשמור דרכי ה'

ישמח חתני...

לראשו יצוה ברכות
עצומות
וייסע בכל עת כנהר
שלומות
בא יבא ברינה נושא
אלומות
יזכה ויראה ישועת ה'

ישמח חתני...

דרשת בר מצווה

יהונתן אלגרבלי

בשבת האחרונה התחלנו את החומש השני,
חומש שמות,

בחלקו הראשון של החומש אנחנו קוראים

על השעבוד הקשה והממושך של בני

ישראל במצרים, ועל תהליך הגאולה

ששיאו בשירת הים, מעמד הר סיני ותנועת

המשכן.

2006

1917

• ננסה לחשוב מה היתה נקודת המפנה מהשעבוד לגאולה?

• אולי אלו המכות ששיאן היה במכת בכורות, או אולי מנהיגותו של משה שלא מוותר, ובוודאי גם היד החזקה של הקב"ה שהוציא את ישראל ממצרים.

• אלו שלבים חשובים בתהליך, אך לא המניעים שלו.

• מה, אם כן, הניע את הגאולה? מהו הניצוץ שהצית את האור של הגאולה, שלאחר מכן התגבר עד ליציאת מצרים?

כג) וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הֵהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם
וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֵבֶר דָּה וַיִּזְעָקוּ, וַתַּעַל
שׁוֹעַתָם אֶל הָאֵל הַיִּם מִן הָעֵבֶר דָּה.

כד) וַיִּשְׁמַע אֵל הַיִּם אֶת נַאֲקָתָם, וַיִּזַּכֵּר
אֵל הַיִּם אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת
יַעֲקֹב.

כה) וַיִּרְא אֵל הַיִּם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּדַע
אֵל הַיִּם.

בני ישראל נאנחים וזועקים—

**ורק אז ה' שומע, זוכר את הברית, רואה
וידע את צרתם, ונותן ליבו אליהם.
בני ישראל לא דיברו, לא התפללו ולא
ביקשו לצאת ממצרים, הם זעקו!**

מדוע הם לא דיברו?

יתכן שהם לא ידעו מה בדיוק לומר, או
שהקושי היה כה גדול עד שלא היו מילים
שיכולות לבטאו.

אפשר גם לומר שהם זעקו מתוך סבלם הנורא
בלי לפנות לגורם מסוים.

ה' לא קיבל בקשה מסוימת, ואולי גם לא
היתה פנייה ישירה אליו, אך הוא
"נתן עליהם לב ולא העלים עיניו" (דש"י).

הזעקה, כביכול, הזכירה את הנשכחות, הזכירה את עצמת הקושי, ואת קיומם ומצוקתם של בני ישראל. הזעקה אינה מותירה את השומע אדיש, ה' נענה לזעקת בני ישראל, והתחיל את תהליך הגאולה. הזעקה חזקה ממילים ומתפילה רגילה, היא מבטאת את עוצמת הרגש של האדם, עוצמה זו עוברת ישירות אל השומע, שעל אף שלא שמע בקשה מסוימת הוא יכול להבין את הזועק ולהיחלץ לעזרתו. ה' יודע ומבין את כוונת הזועק, הוא מבין לליבו של הזועק ויוצא לעזרתו.

באופן זה נוכל לתרץ את הקושיה הידועה על
משך השעבוד.

בברית בין הבתרים נאמר:

**"ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם
ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה"**

(בראשית טו, יג)

ואילו חז"ל מספרים שהשעבוד נמשך מאתיים
ועשר שנים כמנין 'דד"ו'.

יתכן שתקופת השעבוד "קוצרה" בשל זעקתם
של בני ישראל.

רעיון זה ניתן למצוא בפיוט בקשות של יהודי מרוקו:

אֶל עֲלִיּוֹן שׁוֹכֵן מְעוֹנִים / אֲשִׁיר שִׁירָה חֲדָשָׁה
גֵּאֵל אֶת זֶרַע אֵיתָנִים / עֲדַתוֹ הַקְּדוֹשָׁה
עֲבָדוּ בָּם רַד"ו שָׁנִים / הַמְצָרִים עֲבוּדָה קָשָׁה
שָׁמַע אֶת צַעֲקָתָם / וְגַם אֶת נַאֲקָתָם
וְקִבַּל אֶת תְּפִלָּתָם / וְהוֹצִיא אוֹתָם מִסְּבִלּוֹתָם
יְדִיד בְּיַד רַמָּה .."

(מתוך שיר ידידות, מיוחס למחבר בשם עמרם)

הרב חרל"פ מבאר עוד את זעקת בני ישראל
ומלמדנו שתמיד יש לשים לב לזעקה ולמה
שעומד מאחוריה. במבט שטחי נראה שבני
ישראל זעקו בשל קושי השעבוד, אך מבט
מעמיק מלמד ש:

"אף על פי שמצד הגוון החיצוני היה נראה כאילו
כל אנחתם ושוועתם היא מן העבודה, בכל זאת
דרך הצינור החיצוני הזה נשמעה אנחתם ושוועתם
הפנימית, אל האלוקים!"

(מי מרום ה', נימוקי המקראות).

הזעקה לא מבטאת רק את הרצון לצאת לחירות חומרית ,
אלא את השאיפה הרוחנית הנסתרת של בני ישראל לקרבת
אלוקים.

”וְתַעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֶבְרָה”

שועתם הפנימית היתה ”אל האלוקים”.
אדם שאין לו קשר לריבונו של עולם חסר לו משהו, הוא
לא תמיד יודע לבטא זאת במילים, לפעמים הוא ממורמר,
הוא 'מקטר' ומתלונן,
אך המעמיק להקשיב יבין שחסרה לו משמעות לחיים.

הבכי

כמו הזעקה גם הבכי הוא ללא מילים, ועל
כך נאמר בגמרא:

"ואמר ר' אלעזר מיום שחרב בית המקדש
ננעלו שערי תפילה... ואף על פי ששערי
תפילה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו.."
(ברכות דף ל"ב, עמוד ב'.)

מדוע הבכי מועיל יותר מהתפילה?

התפילה מורכבת ממילים המבטאות את הרגשת
הלב, אך לעיתים ליבו של המתפלל אינו עימו.

מיום שחרב בית המקדש קשה לנו לבטא
במילים את הרגשת הלב, ואולי המילים לא
יכולות לבטא את עצמת הכאב, וכשנגמרות
המילים מתחיל הבכי, הבכי הוא ביטוי של
תסכול וצער עמוק, של חוסר אונים וחוסר
מוצא, ודווקא הוא אינו חוזר ריקם.

הניגון

הניגון גם הוא בא ממעמקי הלב ואין הוא מכיל מילים, הנגינה מביעה את רחשיו של הלב.

יש קשר בין נגינה לנבואה על פי הכתוב:

”וְעַתָּה קְחוּ-לִי מִנְּגִן וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמִּנְּגֵן
וְהָיָה עָלָיו יַד-ה'”.

אלישע ביקש שיביאו לו איש שינגן לו וכך תשרה עליו רוח הקודש.

בספר הכוזרי נאמר:

”התורה כוללת דרכים שונים בעבודת השם –
יראה , אהבה , ושמחה , ובידך להתקרב בכל אחת
מדרכים אלו.

אך עם זאת אין כניסתך בימי התענית מביאתך
לקרבה רבה יותר לאלוקים – משמחתך בשבתות
והמועדים , ... ואם תגדל שמחתך עד שהיא
תלבש צורת ניגון וריקוד, דע כי הריקוד והניגון הם
עבודה לאלוקים והדביקות בו”

(ספר הכוזרי מאמר שני)

ובשם הגר"א נאמר:

”כל החכמות נצרכים לתורתנו הקדושה וכלולים

בה, וידעם כולם לתכליתם.

והזכירם: חכמת האלגברה, המשולשים וההנדסה,

וחכמת המוזיקה, ושיבחה הרבה.

הוא היה אומר אז, כי רוב טעמי תורה וסודות

שירי הלויים, וסודות תיקוני הזוהר, אי אפשר

לידע בלעדה...”

(הקדמה לספר פאת השלחן לר' ישראל משקלוב)

טויטקו

**חסידים אומרים שהניגון מעולה מן השירה
מכיוון שהוא מעל מה שניתן לבטא במילים,
הוא מביע טוב יותר את רגשותיו של הלב
ללא המחסום של המילים.**

בדומה לזעקה ולבכי החודרים את כל

המחסומים, גם הניגון והשירה יכולים להביא את

האדם לפסגות רגשיות ורוחניות גבוהות.

דרך הזעקה או דרך הניגון (ערכין יא):

אמר רב יהודה אמר שמואל, מנין לעיקר שירה מן התורה?

רב מתנא אמר מהכא (דברים כח):

”תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב”.

איזו היא עבודה שבשמחה ובטוב לבב? הוי אומר: זה שירה. וברש"י מבואר: אין אדם שר שירה אלא מתוך שמחה וטוב לבב, דכתיב (ישעיה סה): "הנה עבדי ירונו מטוב לב". הזעקה היא התחליף לניגון, בעת שחסרה לעם ולאדם עבודת ה' בשמחה וניגון עלולים חלילה להגיע לצורך בזעקה.

ביטוי יפה לעצמתו של הניגון נמצא בשירת העשבים שנכתבה על פי דבריו של רבי נחמן

מברסלב:

דע לך אור גדול
שכל רועה ורועה אזי נמשך והולך
יש לו ניגון מיוחד מקדושתה של הארץ
משלו ... עליו
וכשהלב ומשירת העשבים
מן השירה מתמלא נעשה ניגון
ומשתוקק של הלב.
אל ארץ ישראל

**זכיתי לחיות בדור בו מסתיים שיעבוד הגלות
הארוכה, זעקות הכאב של בני ישראל מתחלפות
בצירי הלידה של הקמת המדינה וקיבוץ הגלויות.**

**רחשי הלב העמוקים ורגשותיו יכולים להיות
מופנים אל עולם הניגון.**

**ליבי מלא הודיה לריבוננו של עולם על שנולדתי
בדור זה למשפחה עם שורשים מסועפים של
לימוד תורה, ועשייה למען עם ישראל, וארצו.**

**זכיתי לגור ולגדול בישוב דולב
שבחבל בנימין וללמוד ממורים המלמדים
אותי תורה ודרך ארץ.**

**לקראת סיום ברצוני להודות להורי היקרים.
תודה למשפחתי, לאחי, לדודי ולבני דודי, שמלווים
אותי מילדותי ועד ליום משמח זה.
תודה לסבי ולסבתותי משני הצדדים.
תודה לכל מי שבא מרחוק ומקרוב לשמוח בשמחתי.**

ואסיים באמרתו של רבי נחמן מברסלב:

”נכון אתם אנשים כשרים,
אך לא לזאת היתה כוונתי,
רציתי שתהיו כחיות הנוהמות ביער לילות
שלמים.”

!!! Fun

זְכוֹר יַמּוֹת עוֹלָם בְּיַד שָׁנוֹת הַזֶּה וְדוֹר
שֶׁאֵל אָבִיךָ וַיִּגְדֶּךָ זְקֵנִיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ.

חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי...
הוא היה מונה שבחן
רבי אליעזר בן הרקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה.
רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו.
רבי יוסי הכהן, חסיד.
רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא.
ורבי אלעזר בן ערד, מעין המתגבר.

"3או וראו"

פרקי אבות

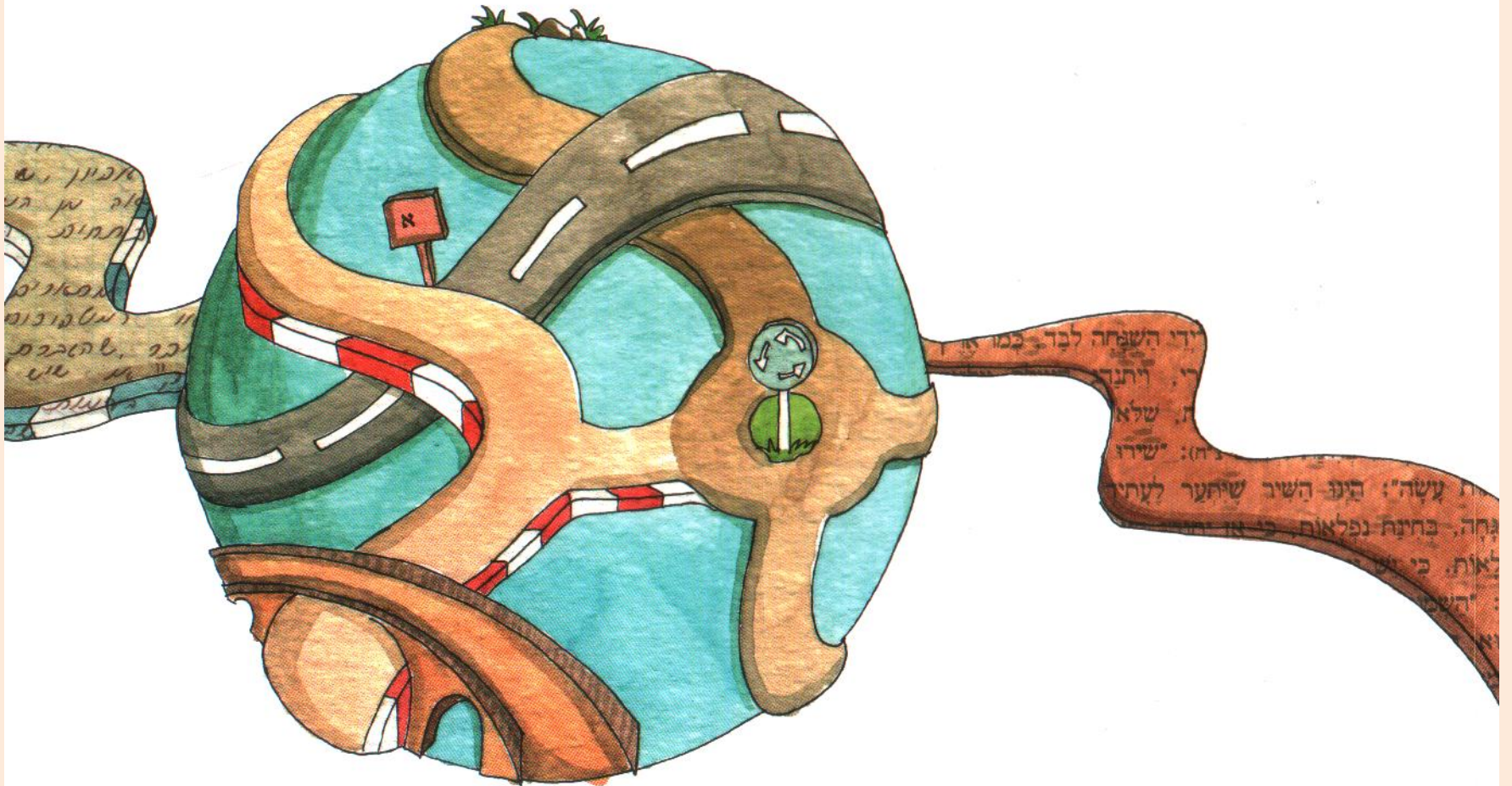

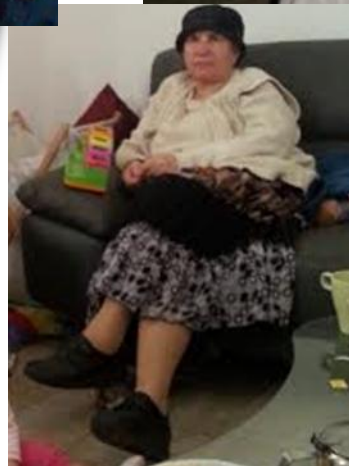
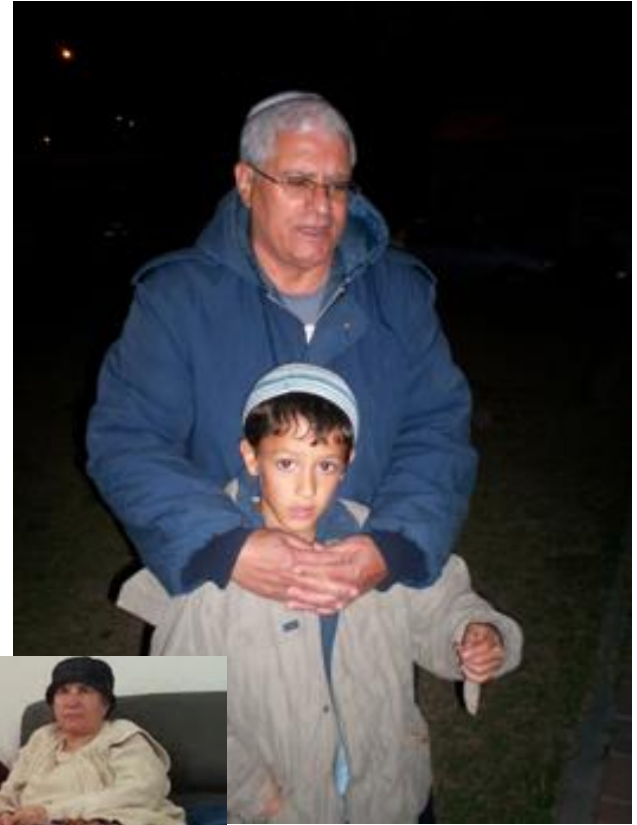
אָמַר לָהֶם (רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי) :

צֵאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהֵי דֶרֶךְ טוֹבָה שִׁדְבַק בָּהּ הָאָדָם.

פרקי אבות פרק ב משנה ט

רַבִּי אֹמֵר, אֵיזוֹהִי דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּבּוֹר לוֹ
הָאָדָם, כֹּל שֶׁהִיא תִפְאֶרֶת לְעוֹשֶׂיהָ
וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם.

ישמח חתני

ישמח חתני...

לראשו יצוה ברכות

עצומות

וייסע בכל עת כנהר

שלומות

באיבא ברינה נושא

אלומות

יזכה ויראה ישועת ה'

ישמח חתני...

ישמח חתני בקהל אמוני

ישא ברכה מאת ה'

שדי ימלא תאות ליבו

מגן וצינה יהיה סביבו

ויאר אותו ויישר נתיבו

לגמור ולשמור דרכי ה'

